

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Черкаської області** щодо їх ділових очікувань*

II квартал 2021 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Черкаської області в II кварталі 2021 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Черкаської області у II кварталі 2021 року свідчать, що респонденти очікують збільшення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та позитивно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозується подальше зростання цін. Девальваційні очікування посилилися.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **збільшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – 21.1% (у I кварталі 2021 року – 15.8%) (графік 1), у цілому по Україні – 15.9%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги:** частка респондентів, які очікують, що зростання цін не перевищить 7.5%, становить 63.2% (як і в попередньому кварталі), у цілому по Україні – 54.2%. **Головним чинником інфляції** респонденти називають витрати на виробництво (графік 2);
- **прискорення девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 64.7% респондентів (у попередньому кварталі – 52.6%), у цілому по Україні – 63.6%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 31.3% (одні з найвищих оцінок серед регіонів), у попередньому кварталі – 26.3% (таблиця), у цілому по Україні – 18.3%;
- **збільшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 26.3% (у I кварталі 2021 року – 22.2%), у тому числі на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 14.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 16.7%) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – по 21.0%;
- **збільшення інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – 21.4% та 25.0% відповідно (у попередньому кварталі – 12.5% та 20.0% відповідно. У цілому по Україні баланси відповідей – 6.4% та 16.9% відповідно (таблиця);
- **збільшення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – 11.1% (у попередньому кварталі – 0.0%) (графік 4). У цілому по Україні очікується незначне скорочення кількості працівників – «мінус» 1.0%;
- **зростання цін на товари/послуги, що купуються, та на продукцію власного виробництва:** баланс відповідей – 89.5% і 21.1% відповідно (у I кварталі 2021 року – 89.5% і 52.6% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на енергоносії, сировину та матеріали (графік 7);
- **зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланс відповідей – 50.0% та 61.1% відповідно (у I кварталі 2021 року – 55.6% та 73.7% відповідно) (графіки 4, 6).

Основними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти назвали занадто високі ціни на сировину та матеріали, а також енергоносії (графік 5).

Потреба підприємств у позикових коштах найближчим часом зростає (графік 8). 71,4% респондентів, які планують брати банківські кредити, надають перевагу кредитам у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом стали жорсткішими (графік 9). Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називають занадто високі ставки за кредитами, надмірні вимоги до застави та наявність інших джерел фінансування (графік 10).

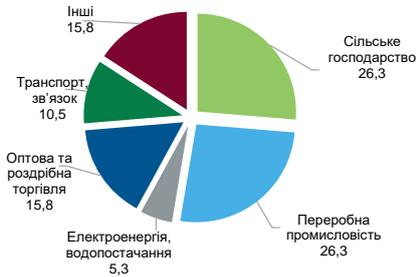
89.5% респондентів зазначили, що **не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках** (у цілому по Україні – 97.5%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

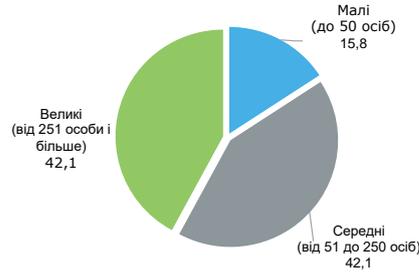
- **поточний фінансово-економічний стан** поліпшився і є **добрий:** баланс відповідей – 26.3% (найвища оцінка серед регіонів) (у I кварталі 2021 року – 5.3%). У цілому по Україні – 6.0%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва нормальний:** баланс відповідей – 0.0% (у I кварталі 2021 року – 8.3%);
- **ресурси виробничих потужностей збільшилися і є достатніми, щоб задовольнити неочікуване зростання попиту:** баланс відповідей – 21.1% (у попередньому кварталі – «мінус» 5.3%).

Паспорт вибірки^{1,2}

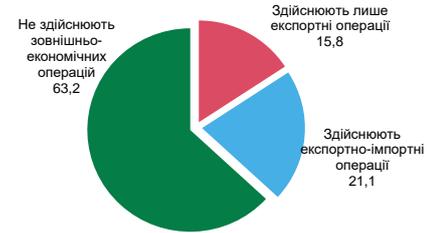
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

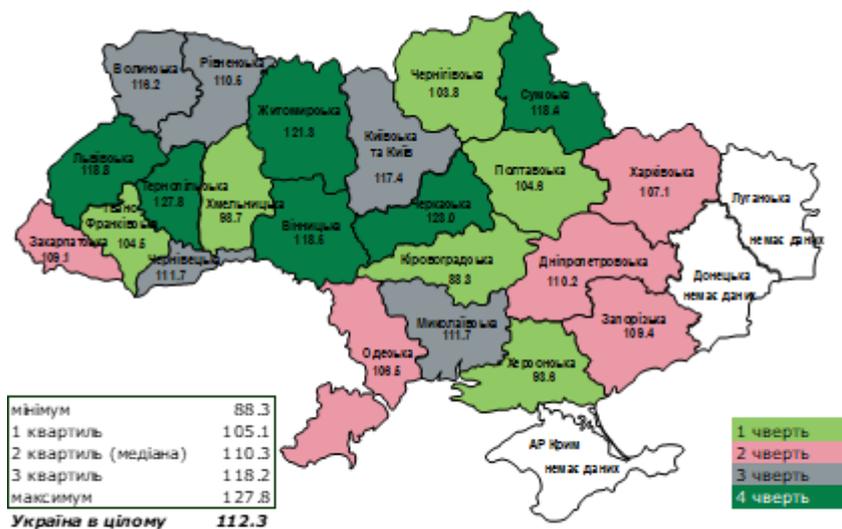

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 05–28 травня 2021 року;
- опитано всього 19 підприємств;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство та переробна промисловість.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

³кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
³медіана - значення ознаки, яка розміщується в середній ранжованій сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Черкаської області щодо їх ділової активності (за складовими)

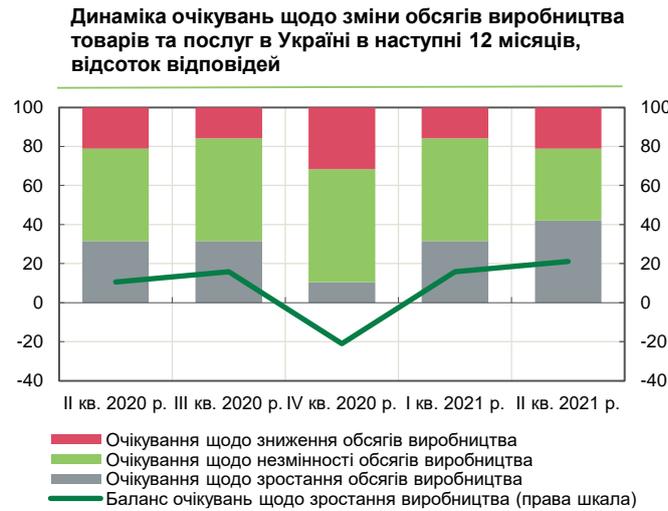
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	II кв. 2020 р.	III кв. 2020 р.	IV кв. 2020 р.	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.
фінансово-економічного стану	16,7	29,4	11,1	26,3	31,3
загальних обсягів реалізації продукції в ласного виробництва	15,8	17,6	0,0	22,2	26,3
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-5,9	6,3	-6,3	12,5	21,4
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	0,0	12,5	0,0	20,0	25,0
кількості працівників	-16,7	0,0	-10,5	0,0	11,1

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

Графік 1

Графік 2

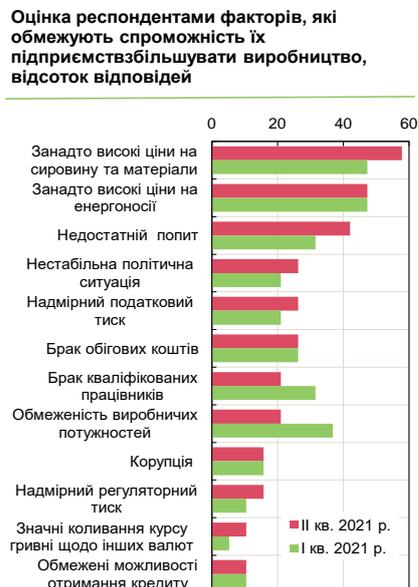
Графік 3

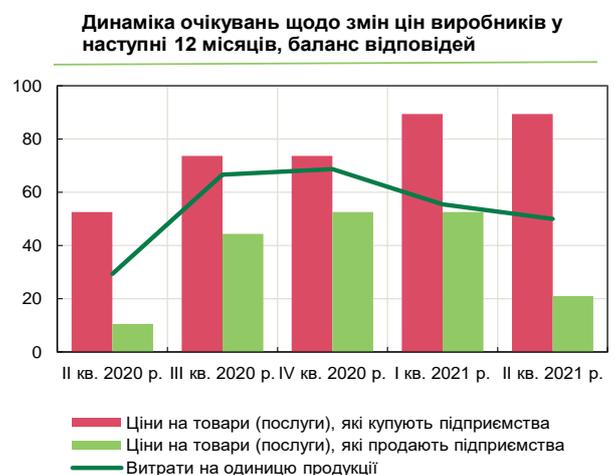
Графік 4

Графік 5

Графік 6

Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

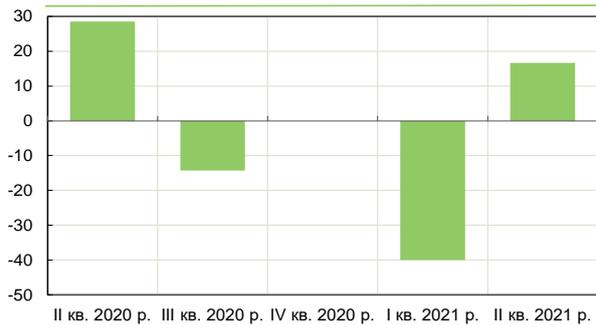
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

